International Journal of Kannada Research
www.kannadajournal.com

ISSN: 2454–5813
IJSR 2016; 2(2): 06-11
© 2016 IJKS
www.kannadajournal.com
Received: 01-12-2015
Accepted: 04-01-2016

ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ.ಎಂ.
ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು
ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ

Correspondence
ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ.ಎಂ.
ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು
ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ

ಆಧುನಿಕ ಕವನಗಳಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ

ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ.ಎಂ.

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ವಚನ ಚಳವಳಿ ಮಹತ್ತರ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಮತ್ತು ನಿಲುವುಗಳನ್ನು ಪ್ರಚೋದಿಸಿದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯದ ತಳಹದಿಯಲ್ಲೇ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಕ್ರಾಂತಿ, ಅಂದಿನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿದ್ದ ಅಸಮಾನತೆ, ಅನ್ಯಾಯ, ಮೌಢ್ಯ, ಢಂಬಾಚಾರ ಮತ್ತು ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಲೇ ತನ್ನ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಗಟ್ಟಿಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಈ ಪರಂಪರೆಯ ಬಹುಮುಖ್ಯ ದನಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಸಮಾನತೆ ಕೂಡ ಒಂದು. ಶರಣಸತಿ–ಲಿಂಗಪತಿ ಭಾವದಲ್ಲಿ ಲೌಖಿಕ ಮತ್ತು ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕದ ನಡುವಿನ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸುತ್ತಲೇ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಗಾಢ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ನೋಡುತೇವೆ.

ಮಹಾದೇವಿಯಕ್ಕ ವಚನ ಪರಂಪರೆಯ ಮಹತ್ವದ ಶಿವಶರಣೆ. ಈಕೆಯ ಜೀವನ ಕಥನ, ಬಹಳಷ್ಟು ಐತಿಹ್ಯ, ವಿಸ್ಮಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಭಾವಳಿಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ್ದರೂ ಆಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಆಕೆಯ ಸಮಕಾಲೀನ ವಚನಕಾರರು, ನಂತರದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಕವಿಗಳು ಕೊಟ್ಟ ಸಾಹಿತ್ಯ ಆಕೆಯ ಬದುಕನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟರೂ, ಇಡಿಯಾದ ಭಾವ ಮತ್ತು ಸಂವೇದನೆಯಿಂದ ಅಕ್ಕನ ಅನಾವರಣ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿಲ್ಲ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಅಕ್ಕನ ಬದುಕು ಅಸಾಮಾನ್ಯ, ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಪೂರ್ಣ, ವೈಚಾರಿಕ ಅನುಭಾವದ ನಡೆ–ನುಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಾಗ ಸಾರ್ಥಕ ನಿಲುವುಗಳಿಂದ ಮುಖ್ಯ ಎನಿಸುತ್ತದೆ.

ವಚನ ಚಳವಳಿಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಗಮನಿಸುವುದಾದರೆ ಅಲ್ಲಮ ಮತ್ತು ಅಕ್ಕ ಅಂದಿನ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂವೇದನೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದವರಾಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾರೆ. ಅನುಭಾವಿಯೂ ಕವಿಯೂ ಆಗಿದ್ದ ಅಕ್ಕ ಮಹದೇವಿಯ ವಚನಗಳು ಜೀವನಾನುಭವ ಮತ್ತು ನಿಷ್ಠುರ ಸತ್ಯದ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ.
'ಹಸಿವಾದರೆ ಭಿಕ್ಷಾನ್ನಗಳುಂಟು, ತೃಷೆಯಾದರೆ
ಕೆರೆ ಹಳ್ಳಿಗಳುಂಟು' ಎನ್ನುವ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುವ ಲೋಕಾನುಭವ, ನಿಷ್ಠುರತೆಗಳಿಗೆನ
ನಿದರ್ಶನಗಳಿನ್ನಬಹುದು.

ಅಧಿಕಾರ, ಸಂಪತ್ತು, ಆಡಂಬರ, ಭೋಗಜೀವನ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ ಎಲ್ಲ ಬಂಧನಗಳಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಪಡೆದು ಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯಳಂತೆ ಜನಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬೆರೆತ ಅಕ್ಕ ಅರಸೊತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಎದುಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಲೂ ಹಿಂಜರಿಯಲಿಲ್ಲ. ಅನುಭವ ಮಂಟಪ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ವೇಳೆ ಅಕ್ಕ–ಅಲ್ಲಮನ ನಡುವೆ ನಡೆದಿತ್ತೆನ್ನಲಾದ ಸಂಬಾಷಣೆ ಅನುಭಾವದ ಉತ್ತುಂಗ ಋಷಿವಾಣಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿತವಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡದ ಮೊದಲ ಕನಯಿತ್ರಿ ಮತ್ತು ವಚನಗಾರ್ತಿಯಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರ ದನಿಯಾಗಿ ಪುರುಷ ಸಮಾಜದ ಡೊಂಕುಗಳನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವ ಮೂಲಕ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಪ್ರತಿಪಾದಕೆಯಾಗಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆಯ ಪರ್ವಕ್ಕೆ ಒತ್ತಾಸೆ ಕೊಟ್ಟವಳಾಕೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಮಹಾದೇವಿಯಕ್ಕನ ವಚನಗಳು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಅಧ್ಯಯನವಿದೆ. ಇಂದು ಹೊಸ ಬಗೆಯ ಆಲೋಚನಾ ಕ್ರಮವನ್ನು ಪ್ರಚೋದಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಓದಿನ ಸಮಕಾಲೀನ ಮಹತ್ವಕ್ಕೆ ಪಾಧಾನ್ಯತೆ ಸಿಗದೇ ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಸಹಜವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ವಿಮರ್ಶೆ ಸೃಜನಶೀಲತೆಯ ಮುಖವಾಢ ಹಾಕಿದೆಯೇನೋ ಎಂಬ ಅನುಮಾನ ಕಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದೆ. ಸಹಜ ಓದು ಕೊಡುವ ರಸಾನುಭವ, ಮೌಲಿಕವಾದದ್ದು, ಆದರೆ ಓದು ವ್ಯಾಪಾರವಾಗುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಅಪಾಯಕಾರಿಯಾದ ಬೆಳವಣಿಗೆ.

ಆಧುನಿಕ ಕವನಗಳಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಮಹತ್ವದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಓದಬೇಕಾದ ಪುಸ್ತಕ. ಹಲವರು ಕಂಡಂತೆ ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕವಯತ್ರಿಯವರ ಕವನಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿರುವ ಅಕ್ಕನ ಸೌಂದರ್ಯ ಸ್ವರೂಪ, ಆಧುನಿಕ ಕವಯತ್ರಿಯರು ಕಂಡ ಅಕ್ಕನ ದ್ವಂದ್ವಗಳ ಚಿತ್ರಣ, ಅಕ್ಕಮಾಹಾದೇವಿಯ ಸ್ತ್ರೀಪರ ಚಿಂತನೆಗಳು ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ಕವಯತ್ರಿಯರು, ಅಕ್ಕ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ವಿರಳ ಕವನಗಳ ಮುಖಾಮುಖಿ, ಅಕ್ಕನ ವಚನಗಳ ಕುರಿತು ವಿವಿಧ ಕನಯತ್ರಿಯರ

ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಮಾಹಿತಿಪೂರ್ಣವಾಗಿವೆ. ಓಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದು ವಿಶೇಷ.

ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ 'ಸಮಕಾಲೀನ ಪ್ರಸ್ತುತತೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಹು ಮುಖ್ಯಳಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ, ಅನನ್ಯವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿತವಾಗಲು, ಅವಳ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಬದುಕಿನ ಸಂಗತಿಗಳು ಮತ್ತು ಆ ಸಂಗತಿಗಳ ಮೂಲಕವೇ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಹೋದ ಅನುಭಾವಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವೇ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಭಕ್ತಿ ಪಂಥದ ಮಹಾನ್ ಸಾಧಕಿಯಾಗಿ, ಅನುಭಾವದ ಮೇರುಗಿರಿಯಾಗಿ ಆಧುನಿಕ ಸ್ತ್ರೀ ಚಿಂತನೆಯ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಸ್ತ್ರೀ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೊಂದು ರೂಪಕವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಚಿಂತನೆಯ ಲೇಖಕಿಯರು ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸದೆ ಸ್ತ್ರೀ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮುಂದುವರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವಳು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ತೋರಿದ ದಿಟ್ಟತನ. ಪ್ರತಿಭಟನೆಗಳು, ಸ್ತ್ರೀ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಮಾದರಿಯಾಗಿ ಉಳಿಯಬೇಕೆಂಬ ಆಲೋಚನೆ, ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿದ್ದವೇ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎದುರಾಗುತ್ತದೆ. ಪುರುಷ ಶೋಷಿತವಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಬಗೆಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಸಮಾನತೆಗಳು ಇರಲು ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಎನ್ನುವ ಸತ್ಯದ ಅರಿವು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಹಿಳೆಗೂ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಇತ್ತಾದರೂ, ಇಲ್ಲದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಸಮಾನತೆಗಾಗಿ ಹೋರಾಡಬೇಕೆಂಬ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಜಾಗೃತವಾಗಿರಲಿಲ್ಲವಾದ ಕಾರಣ ಕುಟುಂಬ, ಸಮಾಜದ ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳಿಗೆ ಬದ್ಧರಾಗಿ ಬಾಳುವುದರೊಂದಿಗೆ ರಾಜಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಸೀಮಿತ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಜಗತ್ತಿನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯೊಳಗೇ. ತಂದೆ, ತಾಯಿ, ಅಣ್ಣ, ತಮ್ಮ, ಅಕ್ಕ, ತಂಗಿ, ಗಂಡ – ಹೆಂಡತಿ, ಇತ್ಯಾದಿ ಸಂಬಂಧಗಳ ನಿವಾರಣೆಯಲ್ಲಿಯೇ, ತಾಯಿ, ಅಕ್ಕ – ತಂಗಿ, ಹೆಂಡತಿ, ಅತ್ತಿಗೆ, ನಾದಿನಿ ಅತ್ತೆ ಪಾತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾ, ಸುಖ – ಶಾಂತಿಗಳ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಸೆಣಸುವುದನ್ನು ರೂಢಿಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ ಸ್ತ್ರೀ ಜನ್ಮದ ಅಸಹಾಯಕತೆ, ಶೋಷಣೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸಿದಳಲ್ಲಾ ? ಅವಳಿಗೆ ಹೆಣ್ಣಿನ ಅಸಹಾಯಕತೆ ಪ್ರಪಂಚದ ಬವಣೆಗಳ ಅಂತರ್ಗತ ಭಾಗವೇ ಹೊರತು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಮಸ್ಯೆ ಎನಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವಳ ವಿರೋಧ. ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಆರಂಭವಾದದ್ದು, ಭಕ್ತಿ ಸಾಧನೆಗೆ, ಅನುಭಾವಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗುವ ಸಂಗತಿಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಾಗ, 'ಘಟನೆಗಳು ಘಟಿಸಿದಾಗ' ಎಳೆತನದಿಂದಲೇ ತಾನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಒಲಿದ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಸಾಂಗತ್ಯಕ್ಕೆ ಬಾಧಕವಾದಾಗ, ಸೆಟೆಯ ನಿಲ್ಲುವ, ಪ್ರತಿಭಟಿಸುವ ವಿರೋಧಿಸುವ ಮನೋಧರ್ಮ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಬಸವಣ್ಣ, ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭು ಮೊದಲಾದವರ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದ್ದರೂ, ಸ್ತ್ರೀಪರವಾದ ಅವರ ನಿಲುವುಗಳಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಮಾನ್ಯತೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿಲ್ಲ. ಜೀವವನ್ನು ಸುತ್ತಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಮೋಹ, ಮಾಯೆ, ಕ್ರೋಧ, ಕಾಮಾದಿ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತೊಗೆದು, ವಾಸ್ತವ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದು, ವಾಸ್ತವಾತೀತ ಅಥವಾ ಕಲ್ಪನೆಯ ಜಗತ್ತು, ಸಂಬಂಧಗಳೊಂದಿಗೆ ತನ್ನನ್ನು ಸಮೀಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ತಾರ್ಕಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು, ವೈವಾಹಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತಾಳೆ. ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಅಲೌಕಿಕ ಗಂಡನಾದ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತನ್ನ ಗಂಡನಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ ಮನಸ್ಸಿಗೆ,

ಆದರೆ ಇಂತಹ ನಿಲುವಿನಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ ಹೆಣ್ಣಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಪುರುಷ ಸಾಧಕನಿಗೆ ತೊಟ್ಟ ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ, ಬಿಟ್ಟ ಮಂಡೆಯಲ್ಲಿ, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ನಿರ್ವಾಣದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಎದ್ದು ಹೊರಡುವುದು. ಹೊರಟು ಹೋಗುವುದು ಯಾವುದೇ ಕಾಲದ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಆಘಾತಕಾರಿಯೂ ಅಲ್ಲ ; ಬೆರಗಿನ ಸಂಗತಿಯೂ ಅಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹೆಣ್ಣೊಬ್ಬಳು ಮನೆ ಕುಟುಂಬದ ಎಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿ, ಎಲ್ಲ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನೂ ಧಿಕ್ಕರಿಸಿ, ಹೆಣ್ಣಾದರೂ ದೇಹದ ಹಂಗಿಲ್ಲದೆ, ಸಮಾಜ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಶೀಲ, ಅಶ್ಲೀಲಗಳ ಪರಿವೆಯಿಲ್ಲದೆ, ನಿಂತ ನೆಲೆಯಿಂದಲೇ ನಿರ್ವಾಣ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು, ತಾನೊಲಿದ ಅಲೌಕಿಕ ಪುರುಷನನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸುತ್ತಾ ಹೊರಟದ್ದು ಮಾತ್ರ ಜಾಗತಿಕ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಅದ್ಭುತವೂ, ಅನನ್ಯವೂ ಆದ ಘಟನೆಯಾಗಿದೆ. ಆಧುನಿಕ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಚಳುವಳಿಯ ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿ, ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪುರುಷ ಸಮಾಜದ ಬಗ್ಗೆ ತಮಗಿದ್ದ ಆಕ್ರೋಶವನ್ನು, ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಮ್ಮನ್ನು ಬೆತ್ತಲುಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರಾದರೂ ಅದು ಮೆಚ್ಚುಗೆಯ ಮಾತಾಗುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹುಚ್ಚುತನದ ಪರಮಾವಧಿ ಎನಿಸಿದೆ. ಒಂದು ಬಗೆಯ ವಿಕೃತ ಮನೋಭಾವ. ಅದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅಕ್ಕನ ನಿರ್ವಾಣದ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಬಲವಾದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕದ, ಅನುಭಾವದ ಸಮರ್ಥನೆಯಿದೆ. ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ದೇಹವೂ ಒಂದು ಉಪಾಧಿ. ಅದರಿಂದ ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ದೇಹದ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ, ಅನಾಸಕ್ತಿ, ದೇಹಕ್ಕಂಟಿದ ನಾಚಿಕೆ, ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಬಿಡುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವೆಂಬ ಅರಿವಿನೊಂದಿಗೆ ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ ಕಾಮದ ಚಿಂತೆ, ಕಾಯಗುಣಗಳ ಚಿಂತೆ ಬಿಟ್ಟು "ಕಾಯ ಕರ್ರನೆ ಕಂಡಿದರೇನು? ಕಾಯ ಮಿರ್ರನೆ ಮಿಂಚಿದರೇನು? ಅಂತರಂಗ ಶುದ್ಧವಾದ ಬಳಿಕ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯಾ ನೀನೊಲಿದ ಕಾಯವು ಹೇಗಿದ್ದರೇನಯ್ಯಾ?" ಎನ್ನುವ ನಿಲುವಿನೊಂದಿಗೆ, ಕಾಯವನ್ನು ಮರ್ಯಾದೆಯ ಮುಸುಕಿನಲ್ಲಿ ಇರಿಸಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನೇ ಗಾಳಿಗೆ ತೂರಿಬಿಡುತ್ತಾಳೆ.

ಇಂತಹ ವೈಚಾರಿಕ ನೆಲೆಯಿಂದ ಹೊರಟ ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮತ್ತು ಅನುಭಾವದ ಸ್ವರೂಪದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗೆ ಹೊರಡುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಬಸವಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅವನ ಸಮಕಾಲೀನರು ಹೆಣ್ಣಿನ ಬಗ್ಗೆ ತಳೆದಿದ್ದ ವಿಚಾರಗಳೇನು ? ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ, ಯಾವ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿರಿಸಿದ್ದರು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅವರ ವಚನಗಳ ಮೂಲಕ ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮುಖ್ಯವೆನಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಂಸಾರ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಂಬಿಡದೆ ಬೆನ್ನಟ್ಟಿ ಹುಡುಕಿ ತೆಗೆದು ಕಾಡುತ್ತದೆ, ಮಾಯೆಯಾಗಿಯೂ ಕಾಡುತ್ತದೆ. ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಅಸಹಾಯಕವಾಗಿಸಿ ಜೀವವನ್ನು ಹಿಂಡಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಪಾರಾಗಲು ಸಂಸಾರವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದವನಲ್ಲಿಗೆ ಶರಣು ಹೋಗಬೇಕು. ಎಲ್ಲಾ ಯಾತನೆಗೂ ಸಂಸಾರವೇ ಮೂಲ. ಕಾಯ ಮುಕ್ತ ಸ್ಥಿತಿ ತಲುಪುವವರೆಗೆ ಹಸಿವು ತೃಷೆ ಶಯನದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಪರಿ ನೋಡಬಹುದು.

ಅಕ್ಕ ಅವನ ಪ್ರೇಮ ಬಂಧನದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿ ಅವನಲ್ಲಿ ಸ್ವಯವಾಗಲು, ವಿರಹಾಕುಲತೆ, ಉದ್ವಿಗ್ನತೆಗಳಿಂದ ತಳಮಳಿಸಿ ಅನ್ವೇಷಣೆಗೆ ಹೊರಟು, ಆರ್ತತೆಯಿಂದ ಸಚರಾಚನ ಜಗತ್ತನ್ನು ಅವಳ ಸುಳಿವು ನೀಡಲು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಅವನನ್ನು ಕೊಡುವ ತವಕ, ತೀವ್ರತೆಗಳು ಒಂಟಿತನದ ಭಯಂಕರ ಯಾತನೆ, ಅವನ ಸುಳಿವು ದೊರೆವುದೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬ ಆತಂಕ, ಅನುಮಾನಗಳು ಅವಳ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ನಿಚ್ಚಳವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ.

ವಿರಹಿಯೊಬ್ಬಳ ತೀವ್ರ ತುಡಿತದ ಮನಃಸ್ಥಿತಿಯ ವಿವರಣೆ ಲೌಕಿಕದ ಪರಿಭಾಷೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಅನುಭಾವಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗಾಗಿ, ನಲ್ಲನಿಗಾಗಿ, ಗಂಡನಿಗಾಗಿ ತುಡಿವ ಜೀವಾತ್ಮದ ಮನಃಸ್ಥಿತಿಯೇ

ಆಗಿದೆ. ತನುಮನ ಪ್ರಾಣವೇ ಅವನಾಗಿರುವಾಗ ಅವನ ದಾರಿಕಾಯುವ ಪರಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು.

ಅಕ್ಕನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಚಡಪಡಿಸುವ ಹೊಯ್ದಾಡುವ, ಕಾತರಿಸುವ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೆಮ್ಮದಿ ಸಾಂತ್ವಾನಗಳು ದೊರೆತಿದ್ದರೆ ಸುಳಿವು ಕಾಣಬಹುದು.

ಲೌಕಿಕದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ವಂಚಿತವಾದ ಸಂಭ್ರಮ, ಸಂತೋಷ, ಸಂಬಂಧಗಳು, ಅನುಭಾವದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ. ಜಲದ ಮಂಟಪ, ಉರಿಯ ಚಪ್ಪರ, ಆಲಿಕಲ್ಲ ಹಸೆ, ಕಾಲಿಲ್ಲದ ಹೆಂಡತಿ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿವರಗಳಿಗೆ ಲೌಕಿಕ ಅರ್ಥಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನವಾದ ನೆಲೆಯ ಅರ್ಥಗಳಿವೆ. ಈ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಸುವವರೂ, ಕೂಡಿದ ಬಂಧು ಬಳಗ, ತಂದೆ – ತಾಯಿಗಳೂ, ಹೊಸದಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡ, ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಸಂಬಂಧಗಳು ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯ ಅನುಭಾವದ ಆಶಯಗಳಿಗೆ ಶಾಬ್ಧಿಕ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ ಬಂದಿವೆ.

ಅಕ್ಕ ಒಂದು ಹೆಣ್ಣು, ಎಂತಹ ವೈರಾಗ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದರೂ, ಎಷ್ಟೇ ದೊಡ್ಡ ಅನುಭಾವಿಯಾದರೂ ಪ್ರಪಂಚ ಹೆಣ್ಣಿನ ದಿಟ್ಟತನದ ಸ್ವೇಚ್ಛಾವರ್ತನೆ ನಿರ್ವಾಣಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತೆಯೇ ಆಧ್ಯಾತ್ಮ, ಅನುಭಾವ ಜಗತ್ತಿನ ಮಂದಿಯೂ ಈ ನಿರ್ವಾಣವನ್ನು ಕಂಡು ಬೆಚ್ಚಿ ಬೆರಗಾಗುವುದಲ್ಲದೇ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಕಂಡು ಕೇಳರಿಯದ ಅಪರೂಪದ ಈ ನಿಲುವನ್ನು ಒರೆಹಚ್ಚಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ, ಪ್ರಾಮಾಣೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.

ನಿರ್ವಾಣದಲ್ಲಿ ಬಂದು ನಿಂತು ಅನುಭವ ಮಂಟಪದ ಅನುಭಾವ ಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಮುಂದಾದ ಅಕ್ಕ ಹಲವು ಬಗೆಯ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿಯೇ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತಾಳೆ.

ಅಕ್ಕನನ್ನು ಕೆಲವು ಕವಯತ್ರಿಯರು ಅಕ್ಕನ ನಿರ್ವಾಣ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಅತಿರೇಕದಂಥ ವಿಪರೀತದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಎಷ್ಟೇ ಶರಣರಾದರೂ ಹೆಣ್ಣಿನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಮನೋಭಾವವನ್ನೇ ತಳೆದರು. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಆಕೆಯನ್ನು ಕಾಯದ ಲಜ್ಜೆ, ಮನದಲಜ್ಜೆ, ಜೀವದ ಲಜ್ಜೆಯನ್ನುಳಿದವಳು ಎಂದರು.

ಅಕ್ಕನ ಶರೀರದ ಸರ್ವಾಂಗಗಳೂ ರೂಪಾಂತರಗೊಂಡಿದೆ. ಲೌಕಿಕದಲ್ಲಿ ಕಾಯ ಭೌತಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಜೈವಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಗಿರಬೇಕೋ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅನುಭಾವಿಗಳ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಕಾಯದ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಅನುಭಾವಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಲಭಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಚಿತ್ರ ಅನುಭವಗಳು, ಬೆರಗು, ಇವಳಿಗೆ ಈ ಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತೆಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಮುಂದೊಡ್ಡುತ್ತದೆ. ಅಕ್ಕನ ಅನುಭಾವದ ಎತ್ತರ, ಅವಳ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಔನ್ನತ್ಯಗಳು ಎಲ್ಲರ ಸುಲಭ ಗ್ರಹಿಕೆಗೆ ದಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ.

ಅಂಗವನ್ನು ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಲಯಗೊಳಿಸಿ, ಲಿಂಗಸಂಗ ಸುಖದಲ್ಲಿ ಇರುವವಳು ತಾನು ಅಂಗನೆಯರ ಅಂಗಾಂಗದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಕಣ್ಣಿ ಸೆಳೆವು ಮನಸೆಳೆವ ಕಾಮನನ್ನು ಹಣೆಗಣ್ಣಿಂದ ಸುಟ್ಟದ್ದು, ನಿವಾದರೂ ಮತ್ತೆ ಕರುಣದೋರಿ 'ಮನಸಿಜನಾಗಿ' ಉಳಿಸಿದ ಕಾಮನನ್ನು ಕೂಡ ಸುಟ್ಟವಳು ತಾನು, ಶಿವನ ಬೆಳಗನನ್ನೇ ಸೀರೆ ಕುಪ್ಪಸವಾಗಿ ಉಟ್ಟವಳಿಗೆ ಲಿಂಗವನ್ನೇ ಪುರುಷನಾಗಿ ಪಡೆದವಳಿಗೆ ಕಾಮನ ಕಾಟವೂ ಇಲ್ಲ. ಕಾಯದ ಕೂಟವೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿಸುವಷ್ಟು ಸಮರ್ಥಳು. ಕಾಮದ ಲಜ್ಜೆಯನ್ನು ಮರೆಮಾಡುವ ಯಾವ ಆಭರಣಗಳೂ ಇಲ್ಲ. ಹೆಣ್ಣೆಂಬ ಭಾವದ ಲಜ್ಜೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ರೂಹಿಲ್ಲದ, ಮನವಿಲ್ಲದ, ಜೀವವಿದ್ದೂ, ಜೀವವಿಲ್ಲದ, ಭಾವವಿದ್ದೂ ಭಾವವಿಲ್ಲದ, ಭವವಿದ್ದೂ ಭವವಿಲ್ಲದ ನೆಲೆಗೆ ತನ್ನನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದು ಅವಳಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. "ದೇಹದ ಸಂಗ; ದೇಹದ ಗುಣಧರ್ಮ ಕರ್ಮವಾದ ವಿಕಾರವನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ಕಳಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಮನಶುದ್ಧವಾಗಿರಬೇಕು. ತನು, ಮನ, ಇಂದ್ರಿಯಾದಿಗಳೆಲ್ಲವೂ 'ಶುದ್ಧ ಸುಯಿದಾಗಿ' ಯಾಗಿ ಲಿಂಗಮುಖಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿತವಾದಲ್ಲದೆ ಅವನೊಲಿದಾನು ಹೇಗೆ " ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಅಕ್ಕನು ತನ್ನ ನಿಲುವನ್ನು ತನ್ನ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿಯೇ ವಿವರಿಸಿರುವುದನ್ನು ನಮ್ಮ ಕವಯತ್ರಿಯರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.

ಅದೆಲ್ಲಾ ತನ್ನ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆಂದೇ ತಿಳಿದವಳು. ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಒಡ್ಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಒರೆಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತ ಮತ್ತಷ್ಟು ಹೊಗರೇರಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾಳೆ. ಎಂತಹ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು ತನ್ನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಿಂತ ನಿಲುವನ್ನು ಬದಲಿಸಲಾರವು. ಅಗ್ನಿ ದಿವ್ಯಗಳು ತನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ಸವಾಲುಗಳಾಗಬಲ್ಲವು. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ನೋವು, ಹಿಂಸೆ, ಅರಿತೋ ಅರಿಯದೆಯೋ, ಭೌತಿಕ ಕಾಯದೊಂದಿಗಿನ ಸಂಬಂಧ ಮೂಲದಿಂದ ಆಗಿರಬಹುದಾದ ಅಪರಾಧಗಳು, ಅವುಗಳನ್ನು ನೆನಪಿಸುವುದು ಶರಣರಂತವರಿಗೆ ಮಾನ್ಯವಲ್ಲ. ಕವಯತ್ರಿಯರ ಮೆಚ್ಚಿಗೆಯ ನುಡಿ ಉಭಯನಾಮವಳಿದು ನಿಂದ ಅವಳ ನಿಲುವು ಶರಣ ಸಮಾಜದ ಎದುರು ಅನುಭಾವದ ಶಿಬಿರದ ತುತ್ತತುದಿಯಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಸರ್ವಾಂಗ ಸ್ವಾನುಭಾವವನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡವಳು ತಾನು, ಅವಳ ನಿಲುವರಿತರೆ ಸಾಲದು, ಏನೇ ಆದರೂ ಹದಿನಾರರ ಪ್ರಾಯದ ಹೆಣ್ಣುಮಗಳು, ಇನ್ನೂ ಎಳೆಯ ವಯಸ್ಸು, ಕಣ್ಣುಕುಕ್ಕುವ ಅಂಗವಿಲಾಸ ; ಆದರೂ ಅವಳು ಸಾಧಿಸಿದ ಅನುಭಾವ, ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಅನನ್ಯವಾದುದು.

ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಯೂ, ಲೋಕಾತೀತ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ತನ್ನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಗುರುಕರುಣೆ ಶರಣಸಂಗ, ಅನುಭಾವ ಗೋಷ್ಠಿಗಳು ಸಹಕರಿಸಿವೆ. ತನ್ನನ್ನೂ ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡಿದೆ. ಎಂಬ ಭಾವ ಪ್ರಪಂಚದ ಅಥವಾ ಸಂಸಾರದ ಸಂಗದಿಂದ ದೂರವಾಗುವುದಕ್ಕೆ, ಪೂರೈಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗದ ಹರಕೆಗಳ ಪೂರೈಕೆಗೆ ಅಲೌಕಿಕ ಪ್ರೇಮ ಜಗತ್ತನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಹೊಸ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣರಾದವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ತನ್ನ ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ಬಂಧುಗಳು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೂ ತನ್ನನ್ನು ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಹಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ತನ್ನ ಇಡೀ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ, ಬದುಕಿಗೆ ಒಂದು ರೂಪ ಕೊಟ್ಟವರನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ. ಲೌಕಿಕದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಭೌತಿಕ ಕಾಯದ ಪೋಷಣೆಗೆ ಹಾಲು, ತುಪ್ಪ, ಸಕ್ಕರೆ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಭಾವ, ಸುಜ್ಞಾನ ಪರಮಾರ್ಥಗಳೇ ಪೋಷಕ ಸತ್ವಗಳಾಗಿವೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಥವಾ ಲೌಕಿಕ ನೆಲೆಯ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿ ಬಂದವಳಿಗೆ ಶರಣರೇ ಬಂಧುಗಳು ; ತಂದೆ – ತಾಯಿಗಳು ; ಇವರೇ ತಾನೊಲಿದ ಅಲೌಕಿಕ ಗಂಡನ ಜೊತೆಗೆ ವಿವಾಹ ಮಾಡಿ, ಗಂಡನ ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುವವರು. ಅವರ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಂತೆ ರೂಹಿಲ್ಲದ ಚೆಲುವ ಗಂಡನೊಡನೆ ಸಾಮರಸ್ಯದ ಒಗೆತನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಅವರೆಲ್ಲರ ತಲೆಗೆ ಹೂವ ತರೆನೆಂಬ ಭರವಸೆಯೊಂದಿಗೆ ಶ್ರೀಶೈಲದೆಡೆಗೆ ನಡೆದು ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಬೆಳಗಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಾಗಿ ಹೋಗುವುದರೊಂದಿಗೆ ಅವಳ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪ್ರಯಾಣ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ.

ಇಂತಹ ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯ ಬದುಕಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ಅಥವಾ ಅನುಭಾವಗಳು ಬೆಸೆದುಕೊಂಡ ಪರಿ ಹೇಗೆಂಬುದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅವಳನ್ನು ಅನುಭಾವಿಯಾಗಿ ಕಾಣಬೇಕೇ ? ಅಥವಾ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಚಿಂತನೆಯೊಂದಿಗೆ ಅವಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕೇ ? ಇವತ್ತಿನ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಗ್ರಹಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ತಿರಸ್ಕಾರ, ನಿರಾಕರಣೆ ಎಂಬ ಅರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಪಂಚದ ಅರಿವಿರಿಸಿಕೊಂಡೂ ಅದರ ನಶ್ವರತೆ ಅಲ್ಲಿನ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿನ ಅನಿಶ್ಚಿತತೆ, ಮನುಷ್ಯನ ಸಂಬಂಧಗಲ್ಲಿ ಸ್ವಭಾವಗಳಲ್ಲಿನ ದುರಾಶೆ, ಸ್ವಾರ್ಥ, ಹಿಂಸೆ, ಕ್ರೌರ್ಯ, ದುಷ್ಟತನಗಳು, ಕುಟುಂಬ

ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಸ್ಥಾನ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಪರಿಗಣಿಸುವ ರೀತಿ, ನೋಡುವ ದೃಷ್ಟಿ – ಎಲ್ಲದರ ಬಗೆಗಿನ ಎಚ್ಚರವಿತ್ತು.

ಹೆಣ್ಣನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಭೋಗ ಸಾಮಗ್ರಿಯಾಗಿ, ಸಂತಾನಯಂತ್ರವಾಗಿ, ಗಂಡಿನ ಗುಲಾಮಳಾಗಿಯೇ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಲೌಕಿಕದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಅನುಭವಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗುವ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾದಾಗ, ವೈಯಕ್ತಿಕ ನೆಲೆಯಿಂದ ವಿರೋಧಿಸಿದಳು ; ಧಿಕ್ಕರಿಸಿದಳು.

ಕೌಶಿಕನೊಡನೆ ಬಲವಂತದ ಮದುವೆ, ಅವನ ಜೊತೆ ಒಗೆತನಗಳು, ತನ್ನ ಕಲ್ಪಿತ ಆಶಯಗಳಿಗೆ, ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಕನಸುಗಳಿಗೆ ತದ್ವಿರುದ್ಧವಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಅಸಹನೀಯವೆನಿಸಿತು. ಪುರುಷ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಂತೆ ಕಾಣುವ ಕೌಶಿಕನ ಕಾಮ ವಿಕಾರತೆ, ಲೈಂಗಿಕ ಅಪೇಕ್ಷೆಗಳು ಹೇಸಿಗೆಯ ಭಾವವನ್ನು ಮೂಡಿಸಿತು.

ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಮೃಗ ಸ್ವಭಾವದ ಮನುಷ್ಯರಿರಬಹುದು, ಕಷ್ಟಸುಖಗಳೆಂಬ ತೆರೆಗಳಿರಬಹುದು, ಸ್ತುತಿ ನಿಂದೆಗಳೆಂಬ ಶಬ್ದವಿರಬಹುದು, ಅವೆಲ್ಲದರಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಮಾನಸಿಕ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಸಮಾಧಾನ, ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿನಯದ ನಿಲುವು ಅವಳದಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವುದು, ಅನುಭವಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವ ಕರ್ಮಗಳಿಂದ ಹಾಗಾಗಿ ನಮ್ಮ – ನಮ್ಮ ಪಾಲಿಗೆ ಬಂದದ್ದನ್ನು ನಾವು ಅನುಭವಿಸದೇ ವಿಧಿಯಿಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ಕಷ್ಟ ಪರಂಪರೆಗಳೂ ಕೂಡಾ ಅವನಿಂದಲೇ, ಆ ಭಗವಂತನಿಂದಲೇ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಲೌಕಿಕದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಪೂರ್ವ ಜನ್ಮದಿಂದಾಗಿ, ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬರುವ ಕಷ್ಟನಷ್ಟಗಳನ್ನು ಸ್ವಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ನಾವೇ ಎದುರಿಸಿ ಗೆಲ್ಲಬೇಕಾಗುವುದು. ಅದನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿಯೂ ಮೀರಿ ನಿಲ್ಲುವೆನೆಂಬ ಧೈರ್ಯ, ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾಳೆ. ಅವಳು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವ ಯಾತನೆಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಬಂಜೆ, ಬಲದಾಯಿ, ನೋಯದ ಸ್ವರೂಪ, ನೋವಿನ ಅನುಭವವೇ ಇಲ್ಲದವರಿಗೆ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ ? ಅಲೌಕಿಕ ಗಂಡನ ಪ್ರೀತಿಯು ಅಲಗಿನಂತೆ ಒಳಗಿಳಿಯ ಹಿಂಸಿಸುತ್ತಿದೆ. ಅಹಿಂಸೆ, ನೋವುಗಳು, ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಲ್ಲ.

ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ ಸಂಪ್ರದಾಯಸ್ಥ ಸಮಾಜದ ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿಯೂ, ಹೋರಾಡಬೇಕಿತ್ತು. ಅದೇ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಒಳಗಿನ ಶತ್ರುಗಳಾದ ಇಂದ್ರಿಯಗಳಾದ ಸೆಳೆತವನ್ನೂ ಗೆಲ್ಲಬೇಕಿತ್ತು. ಬಹಿರಂಗ ಅಂತರಂಗಗಳೆರಡರಲ್ಲೂ ಆಕೆಯ ಹೋರಾಟಗಳು ಸಾಗಿದ ಬಗೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಸಂಸಾರ ನಿರಾಕರಣೆ ಎಂಬುದು ಆಕೆಗೆ ಪಲಾಯನ ಸೂತ್ರವಾಗಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇಹದ ಬದುಕಲಿ ಬದುಕಿರುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯ. ತನ್ನ ಮಾನವ ದೇಹ ಅದಕ್ಕಂಟಿದ ಮನಸ್ಸುಗಳು ಮರ್ತ್ಯವನ್ನು ಬಿಡುಗೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಎಂಬ ಅರಿವು ಆಕೆಗಿದೆ. ಇಂಥ ಆಂತರಿಕ ಸಂಘರ್ಷದ ನೆಲೆಗಳು, ಹೋರಾಟದ ವೀರಭಾವ, ಇಲ್ಲಿರುವ ದೃಢತೆ, ನಿರ್ಧಾರಬಲಗಳು ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಆಕೆ ಎದುರಿಸಿದಳು ಎಂಬುದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಸುತ್ತವೆ. ಏಕಾಂಗಿಯಾಗಿ ಊರೂರು ಕಾಡು – ಮೇಡು ಸುತ್ತಿದ್ದ ಈ ಅವಧೂತಾವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪರಿವ್ರಾಜಕತನದಲ್ಲಿ ಆಕೆಗಿರುವ ಬೆನ್ನ ಬಲ ಈ ಧೈರ್ಯವೇ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಅರಿವೇ ಇಲ್ಲಿ ಸಖಿ, ಸಂಗಾತಿ.

ವಿರಾಗಿಣಿಯ ಈ ಅಲೆಮಾರಿ ನೆಲೆ ಹೆಣ್ಣಿನ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಭದ್ರತೆಯ ನೆಲೆಗೆ ಪೂರ್ತಿ ವಿರುದ್ಧವಾದದ್ದು ಅಂಥ ಭದ್ರತೆಯ ನೆಲೆಯನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸಿ, ಈ ವಿರಕ್ತ ನೆಲೆಯನ್ನು ಅಕ್ಕ ಆರಿಸಿಕೊಂಡದ್ದು ಆಕೆಯ ವಾಸ್ತವ ಬದುಕಿನ ಕ್ರಿಯೆಯೂ, ತಾತ್ವಿಕವಾದ ಆಂತರಿಕ ನಿಲುವೂ ಆಗಿದೆ. ಆ ಲೋಕ ವಿರೋಧಿಯಾದ ಹಾದಿಗೆ ಹೊರಟ ಬಳಿಕ ಅದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾರದ ಜನರು ಕ್ಷುದ್ರ ವರ್ತನೆ, ಕಟುಟೀಕೆ, ನಿಂದನೆ, ಆಡಿಕೆ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ಆಕೆ ಒಳಗಾಗಿರುವುದು ಸಹಜ. ಆದರೆ, ಅಂಥ ಕೋಪ, ಆಕ್ಷೇಪ, ಅಪಹಾಸ್ಯಗಳಿಗೆ ಜಗ್ಗುವ ಚೇತನವಲ್ಲ ಆಕೆಯದು. ಲೋಕವೇ ತಿರುಗಿಬಿದ್ದರೂ, ಸಾವೇ ಎದುರಾದರೂ ಅಂಜದೆ ಇರುವ ಮನಸ್ಥೈರ್ಯ ಆಕೆಯದು.

ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಶರೀರವಷ್ಟೇ ಆಗಿ ನೋಡುವ ಭೋಗದ ಸರಕನ್ನಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಉಳಿಸಬಹುದಾದ ಲೋಕದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ತನ್ನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲೂ, ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿಯೂ ತಿದ್ದಲು ಯತ್ನಿಸಿದ್ದು ಅಕ್ಕನ ಒಂದು ಬಲವಾದ ಹೋರಟವೇ ಆಗಿದೆ. ಹೆಣ್ಣಿನಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಸತ್ವವನ್ನೂ ಕಾಣಬೇಕೆಂದು ಆಕೆ ಒತ್ತಾಯಿಸಿರುವುದು ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಆಕೆಯ ಈ ಒತ್ತಾಯಕ್ಕಾಗಿ, ಆಕೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿಚಾರಗಳು ಕೆಲವು ಸಲ ಅಂಚಿನ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಸಂಸಾರಿಗರು ಅಥವಾ ವಿರಕ್ತರು ನಂಬಿದ್ದಂಥ ವಿಚಾರಗಳೇ ಆಗಿರುವುದುಂಟು.

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸ್ತ್ರೀವಾದ, ಸ್ತ್ರೀ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಸ್ತ್ರೀ ಸಮಾನತೆಯ ಮಾತುಗಳು ಎಲ್ಲೆಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನೂ ಅಂದು ಅಕ್ಕ ತನ್ನ ಜೀವನದ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಂಡು ನಡೆದಳು. ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣುಗಳೆಂಬ ಲಿಂಗಬೇಧವಿಲ್ಲದೆ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಆತ್ಮವಿದೆ. ಅವಳಿಗೂ ತನ್ನದೇ ಆದ ವೈಚಾರಿಕ ಭಾವನೆಗಳಿವೆ. ಅವಳಿಗೂ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಕಳಕಳಿ ಇದೆ ಎಂಬ ನಿತ್ಯ ಸತ್ಯವನ್ನು ಅರಿತು ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಪುರುಷ ಸಮಾನತ್ವದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆನ್ನುವುದನ್ನು ಅರಿತಾಗ ಮಾತ್ರ ಈ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸಮಾನತ್ವದ ನೆಲೆಯಾಗಬಹುದು.

ಅಕ್ಕ ಕೇವಲ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವಿಚಾರವಾದಿಯಾಗಿರದೆ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಮುಖವಾಣಿಯಾಗಿದ್ದಳೆಂದೇ ಭಾವಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಕ್ಕ ಹುಟ್ಟು ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣಿಯಾಗಿ ಬಂದು ನಿರ್ಮಾಣದ ಗೆಲಿದು, ವೈರಾಗ್ಯವ ಮೆರೆದು, ಭಕ್ತೆಯಾಗಿ ಮೃತ್ಯುಲೋಕದ ಬೆಳಗಿದಳು. ಅವಳೊಬ್ಬ ಕವಿಯತ್ರಿ, ತತ್ವಶಿಖಾಮಣಿ, ಸಾನುಭಾವಿ, ಆಕೆಯ ಅನುಭವ ಅಪಾರವಾದುದು. ಸ್ವಭಾವತಃ ವಿನಯ ಶೀಲಳಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಶ್ರದ್ಧೆ ಮನಸಿನಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ತುಳುಕುತ್ತಿತ್ತು. ಅಚಲವಾದ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ತನ್ನ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ ಧೀರೆ, ಧೈರ್ಯವಂತಳು, ದೈವನಿಷ್ಠಳು, ಶಿವಧರ್ಮ ಸಾಧಕಳು, ಅವಳನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಕೊಂಡಾಡಿದರೂ ನಾಲಿಗೆಯ ಬರ ಹಿಂಗದು.

ಅಕ್ಕನ ಬದುಕಿನ ಅಸಾಮಾನ್ಯ ರೀತಿ, ಆಕೆಯ ಸಾಧನೆಗಳು, ಮುಂದಿನ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕವಿಗಳ, ಚಿಂತಕರ ಮನಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಸಿರಬಹುದಾದ ಗೌರವ, ವಿಸ್ಮಯ ಶ್ರದ್ಧೆಗಳ ಫಲವಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿಬಂದ ಮಹಾಶಿವಶರಣೆಯ ಪುಣ್ಯ ಚರಿತೆಗಳು ತಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೊರೆತಂಥ ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯ ಬದುಕಿನ ವಿವರಗಳನ್ನು, ಆಕೆಯ ವಚನಗಳ ಅರ್ಥಭಾವಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಗ್ರಹಿಕೆಗೆ, ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ, ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಇವರು ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ನೀಡುವ ವಿವರಗಳಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ತೋರುವಂಥ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ ಅಕ್ಕನ ವಚನಗಳ ಒಳಭಾವವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುತ್ತ ಆಧುನಿಕ ಧರ್ಮಾಸಕ್ತ ವಿಮರ್ಶಕರು, ಸಂಶೋಧಕರು ಮತ್ತು ಸಾಹಿತಿಗಳು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವ ಚಿತ್ರವು ದೈವಾಂಶವುಳ್ಳ ಆದ್ದರಿಂದ ಮತ್ಸ್ಯದ ಛಾಯೆ, ಮಾಯೆಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತಳಾದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಗಿರಿಯ ಶಿಖರವೇರಿನಿಂದ ಮಹಿಮಾವಂತಳ ಚಿತ್ರವಾಗಿದೆ. ಸ್ವಲ್ಪದರಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಮಹಾದೇವಿಯಕ್ಕನನ್ನು ಮಲ್ಲಿಗೆಯಂತೆ ಬಿಳುಪಾದ ಸುಂದರ ಪರತತ್ವ ದನಿ ಕಳಂಕ ಭಕ್ತೆಯಾಗಿಯೇ ಪರಂಪರೆಯು ಕಾಣುತ್ತ

ಬಂದಿದೆ.

ಅಕ್ಕನು ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಪ್ರಥಮ ಪ್ರತಿಪಾದಕಗಳು ಎಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು. ಹೆಣ್ಣಿನ ಜೀವನದ ಪ್ರಮುಖ ಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ಪ್ರಸಂಗ, ಮದುವೆ, ಇದನ್ನೂ ಅಕ್ಕ ತನ್ನ ಮನಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿದ ದೇವನನ್ನೇ ಗಂಡನಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದಳು. ಆಕೆಯ ಧೈರ್ಯ, ಛಲ, ಹಟವಾದ, ತಾರ್ಕಿಕತ್ವದ ಅಹಿಂಸಾಮೂರ್ತಿ, ಅಪೂರ್ವ ಸಾಧಕಿ ಸಂಕಲ್ಪದ ಬಲದಿಂದ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದವಳು. ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಪ್ರಥಮ ಅನುಭಾವಿ ಕವಯತ್ರಿ ತತ್ವಜ್ಞಾನ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷರ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಿದ ಪ್ರಥಮ ಮಹಿಳೆ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆ ಅಕ್ಕನ ಲೌಕಿಕ ಜೀವನದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಅನೇಕ ವಿವಾಹಗಳಿಗೂ ಆಸ್ಪದವಾಗಿದೆ. ವಾದ – ವಿವಾದಗಳ ಚರ್ಚೆಗೆ ತೊಡಗದೆ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ನೆಲದ ಮಗಳಾಗಿ ತನ್ನ ಅಪರೂಪದ ಚಿತ್‌ಶಕ್ತಿ, ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ, ದೃಢತೆಗಳಿಂದಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆಲೆ ಅಪರಿಚಿತವಿದ್ದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾನುಭವದಿಂದಲೇ ಘನತೆಗೇರಿರುವ ಒಬ್ಬ ಸಾಧಕಿಯಾಗಿ ಅಕ್ಕನ ಬದುಕನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಭಕ್ತಿಭಾವದ ತೀವ್ರತೆಯಲ್ಲಿ ಆಕೆ ತನ್ನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ತೋರಿರುವ ಉತ್ಕಟ ಕವಿತ್ವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಕೂಡ ನಮಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಭಾರತದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ, ಕೌಟುಂಬಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಇತಿಮಿತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪರ್ಯಾಯವನ್ನು ಹುಡುಕುವ ದಿಕ್ಕಿನತ್ತ ಮಹಾನ್ ಹೋರಾಟವನ್ನು ನಡೆಸಿದ ಆಕೆಯ ಬದುಕು, ಬರಹ, ಸಾಧನೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಂದಿಗೂ ನಮಗೆ ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಿವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮನಗಾಣಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆಕೆಯು ಬದುಕಿದ್ದ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ತುಂಬಾ ದೂರವಿರುವ ನಾವು ಸಮಕಾಲೀನ ಪರಿಸರದ ಸ್ತ್ರೀ ವಿಮುಕ್ತಿಯ ಆಂದೋಲನದ ಹಲವಾರು ಸಂದಿಗ್ಧ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗೊಂದಲ ಹಾಗೂ ಪ್ರಗತಿಯ ಎಳೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ವೀರಶೈವ ಚಳುವಳಿಯು ಸ್ತ್ರೀ ಪ್ರಗತಿಯ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ ಪಾತ್ರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಚಿಂತಿಸಬೇಕಾದ್ದು ಈ ಯುಗದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಕೂಡ ಆಗಿದೆ.

ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುವಾಗಲೆಲ್ಲಾ ತಾನು ಹೆಣ್ಣೆಂಬ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮೀರಿ, ತಾನೊಂದು ಚೈತನ್ಯವೆಂಬ ಅರಿವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡ ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಅಂದಿನ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸಾಧನೆಯ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣವೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. "ಹೆಣ್ಣು ಹೆಣ್ಣಾದಂತೆ ಗಂಡಿನ ಸೂತಕ" ಎಂದ ಅಕ್ಕನದು ದೈಹಿಕ ಭಿನ್ನತೆಯನ್ನು ಮೀರಿದ ಸಾಧಕ ಸ್ಥಿತಿಯ ನಿಲುವು. ಈ ಅರಿವಿನಿಂದ ಇಹಪರ ನಾಸ್ತಿಯಾದ ಸಾಧನೆ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತೆಂದು ಆಕೆ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಅಕ್ಕನಂತೆ ಇತರ ಅನೇಕ ವಚನಕಾರ್ತಿಯರೂ ತಮ್ಮನ್ನು ಲಿಂಗಾತೀತ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಚೈತನ್ಯವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡು, ತಮ್ಮ ಲೌಕಿಕ ಬಂಧನದಿಂದ ಪಾರಾಗಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಇದು ಭಾವನಾವಾದದ ಒಂದು ಅತ್ಯಂತಿಕ ನೆಲೆ. ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಮೀರುವ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಬಹುದಾದದ್ದು. ಆದರೆ ಲೌಕಿಕದಲ್ಲಿ ಬದುಕುತ್ತಲೇ, ಬದುಕಿನ ಸುಮದರ ಅನುಭವಗಳತ್ತ ಕೈಚಾಚುತ್ತ ಇಲ್ಲಿ ಹಾಸುಹೊಕ್ಕಾಗಿರುವ ಅಸಮಾನತೆಯ ಕುರೂಪಿ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಮೂಲವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬಯಸುವ ಮತ್ತು ಇಹದೊಳಗೇ ಪ್ರೀತಿ, ವಿಶ್ವಾಸ, ಅಂತಃಕರಣ ತುಂಬಿದ ಪರ್ಯಾಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಬಯಸುವ ಆಧುನಿಕ ಸ್ತ್ರೀ ಸಂವೇದನೆಗೆ ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯ ಮಾದರಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಅರ್ಥವಾದೀತು ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಆಕೆಯ ವೈರಾಗ್ಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮಾದರಿ ಕಾಣುವವರು ಬೇಕಾದರೆ ಆ ದಿಕ್ಕನ್ನು ಅರಸಲಿ ಆದರೆ ಬದುಕಿನ ಎಲ್ಲಾ ಮಾನವೀಯ ಸಂಬಂಧಗಳ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣತೆಗಾಗಿ ಬಯಸುವವರಿಗೆ ಅಕ್ಕನ ದಿಟ್ಟತನ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಆಕೆ ತನ್ನನ್ನು ಒಡ್ಡಿಕೊಂಡ ಧೀರತೆ, ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಗಳೂ ಆಕೆಯ ಆತ್ಮ ಶೋಧನಾ ಗುಣವೂ ನಿಜವಾಗಿ ಮಾದರಿಯಗಬಲ್ಲವು.

ಅಂದು, ಇಂದು, ಮುಂದು, ಎಂದೆಂದೂ ಅಕ್ಕನ ಸಾಧನೆ, ಗೆಲುವು ಸಮಾಜದ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಆತ್ಮ ಸಂಕಲ್ಪವೆಂಬುದೊಂದಿದ್ದರೆ ಸಾಧನೆಯ ಪಥದಲ್ಲಿ ದಿಗ್ವಿಜಯದ ವೀರ ಧ್ವಜವನ್ನು ಎತ್ತಿಹಾರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಅಕ್ಕನ ಲೌಕಿಕ ಬದುಕಿನ ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಶಕ್ತಿಯಿಂದ, ತನ್ನ ವಿವೇಕಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಗೆದ್ದು, ಮಹಾದೇವಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆದು, 'ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ', 'ಮಹಾದೇವಿಯಕ್ಕ" ಆದಳು. ಜಡ ಕದಳಿಯನ್ನು ತೊರೆದು, ಚೈತನ್ಯಮಯ ನಿತ್ಯನಿರಂತರ. ಹಚ್ಚ ಹಸಿರಾದ ಕದಳಿಯಾಗಿ, ಕದಳಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಹರನನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡ ಅದ್ಭುತ ಸಾಧಕಿ' ಶ್ರೇಷ್ಠ ಅನುಭಾವಿ. ಜಗಕ್ಕೆ 'ಅಕ್ಕ' ಆದಳು. ಮಹಾದೇವಿಯಕ್ಕ ಇದು ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯ ಜೀವನವೇ ಒಂದು ಮಹಾಕಾವ್ಯವಾಗಿ ನಿಂತಿದೆ.

ಉಪಸಂಹಾರ

ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ ವಚನಗಳನ್ನಷ್ಟೇ ರಚಿಸಲಿಲ್ಲ. ಯೋಗಾಂಗ ತ್ರಿವಿಧಿ ಸ್ವರವಚನಗಳು, ಸೃಷ್ಟಿಯ ವಚನಗಳನ್ನೂ ರಚಿಸಿದ್ದಾಳೆ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಪ್ರಥಮ ಗಮನಾರ್ಹ ಮಹಿಳಾ ಕವಯತ್ರಿ ಎನಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ. ತಾನು ಬದುಕಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ತನ್ನ ಸಮಕಾಲೀನ ವಚನಕಾರರಿಂದಲೇ ಶ್ರೇಷ್ಠ ವಚನಕಾರ್ತಿ ಎಂದು ಕರೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ. ಅಕ್ಕ ವಚನಗಳಿಗೆ ಬಳಸಿಕೊಂಡ ಭಾಷೆ ತೀರ ಸರಳ. ಆದರೆ ಭಾವ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿರುವಂತಹವು. ಅಭಾವಪೂರ್ಣತೆ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅನುಭವದ ಪ್ರಕಟವಾದರೂ, ಸಮಾಜ ಲೋಕ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ

ಆಧುನಿಕ ಸ್ತ್ರೀಪರ ಲೇಖಕರು ಮತ್ತು ಲೇಖಕಿಯರು ಕಂಡರಿಸಿರುವ ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯ ಚಿತ್ರಗಳು ಎಲ್ಲವೂ ಒಂದೇ ಅಲ್ಲ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಚಿತ್ರಗಳು ಏನಿವೆ ಇವು ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಆಕೆಯನ್ನು ಅನುಸಂಧಾನ ಮಾಡಿರುವ ವಿವಿಧ ಬಗೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾ ಇವೆ. ಕವಯತ್ರಿಯರ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಒಂದೊಂದು ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಇವೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಯಾವುದು ಮೇಲು ? ಯಾವುದು ಕೀಳು ? ಅನ್ನಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಅಕ್ಕನ ಕುರಿತ ಅಧ್ಯಯನಗಳನ್ನು ಕವಯತ್ರಿಯರು ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು

ಇಲ್ಲಿ ಹಾಸುಹೊಕ್ಕಾಗಿರುವ ಅಸಮಾನತೆಯ ಕುರೂಪಿ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಮೂಲವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬಯಸುವ ಮತ್ತು ಇಹದೊಳಗೇ ಪ್ರೀತಿ, ವಿಶ್ವಾಸ, ಅಂತಃಕರಣ ತುಂಬಿದ ಪರ್ಯಾಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಬಯಸುವ ಆಧುನಿಕ ಸ್ತ್ರೀ ಸಂವೇದನೆಗೆ ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯೇ ಮಾದರಿ, ಯಾವ ರೀತಿ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾದೀತು ? ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಆಕೆಯ ವೈರಾಗ್ಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮಾದರಿ ಕಾಣುವವರು ಬೇಕಾದರೆ ಆ ದಿಕ್ಕನ್ನು ಅರಸಲಿ, ಆದರೆ ಬದುಕಿನ ಎಲ್ಲಾ ಮಾನವೀಯ ಸಂಬಂಧಗಳ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣತೆಗಾಗಿ ಬಯಸುವವರಿಗೆ ಅಕ್ಕನ ದಿಟ್ಟತನ, ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಆಕೆ ತನ್ನನ್ನು ಒಡ್ಡಿಕೊಂಡ ಧೀರತೆ, ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಗಳೂ, ಆಕೆಯ ಆತ್ಮಶೋಧನಾಗುಣವೂ ನಿಜವಾಗಿ ಮಾದರಿಯಾಗಬಲ್ಲವು.

ಗ್ರಂಥಋಣ

1	ಡಾ॥ ಎಂ.ಎಸ್. ಆಶಾದೇವಿ	"ವಚನಪ್ರವೇಶ" ಅಕ್ಷರ ಪ್ರಕಾಶನ ಹೆಗ್ಗೋಡು (ಸಾಗರ) ಕರ್ನಾಟಕ
2	ಕಮಲಾ ಹಂಪನಾ	"ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ" ಕರ್ನಾಟಕ ಬುಕ್ ಏಜೆನ್ಸಿ ತುಂಗಾ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್, ಗಾಂಧಿನಗರ ಬೆಂಗಳೂರು – 560 009
3	ಬಿ. ಜನಾರ್ಧನ ಭಟ್	"ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆ" ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಕನ್ನಡ ಭವನ, ಜೆ.ಸಿ ರಸ್ತೆ ಬೆಂಗಳೂರು
4	ಡಾ॥ ಜ್ಯೋತಿ ಶಶಿಕುಮಾರ್	"ಮಹಿಳಾ ಸಾಮಾಜಿಕತೆ " ಮಹಿಳಾ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ
5	ಡಾ॥ ಜಯಶ್ರೀ ದಂಡೆ	"ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ" ಕಲ್ಯಾಣನಾಡಿನದ ಶರಣ ಪರಿಷತ್ತು ಅನುಭವ ಮಂಟಪ ಬಸವಕಲ್ಯಾಣ, ಬೀದರ್‌ಜಿಲ್ಲೆ
6	ಪರಿಮಳ ಗುಂಜಾಳ	"ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ" ಎಮ್.ಎರಸ. ಶಾಬಾದಿಮಠ ಬುಕ್ ಡಿಪೊ ಪೋಸ್ಟ್ ಬಾಕ್ಸ್ ನಂ. 65, ಸ್ಟೇಶನ್ ರೋಡ್ ಗದಗ – 582101
7	ಪ್ರಭುಶಂಕರ	"ಬೆರಗು" ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ ಕನ್ನಡ ಭವನ, ಜೆ.ಸಿ. ರಸ್ತೆ ಬೆಂಗಳೂರು – 560 003
8	ಡಾ॥ ಪ್ರಭುಶಂಕರ	"ಶರಣದ ನೂರೊಂದು ವಚನಗಳು" ಡಿ.ವಿ.ಕೆ. ಮೂರ್ತಿ ಪ್ರಕಾಶಕರು ಮೈಸೂರು – 570 004
9	ಡಾ॥ ಎಲ್ ಬಸವರಾಜು	"ಅಕ್ಕನ ವಚನಗಳು" ಗೀತಾ ಬುಕ್ ಹೌಸ್ ಪ್ರಕಾಶಕರು ಮೈಸೂರು
10	ಮಾತಾಜಿ	"ಹೆಪ್ಪಿಟ್ಟ ಹಾಲು" ಸುಯಿಧಾನ ಸುಗ್ರಂಥಮಾಲೆ ವಿಶ್ವಕಲ್ಯಾಣ ಮಿಷನ್, ಬಸವಮಂಟಪ ಕಾರ್ಡ್ ರಸ್ತೆ 2ನೇ ಬ್ಲಾಕ್ ರಾಜಾಜಿನಗರ ಬೆಂಗಳೂರು – 560 010
11	ಡಾ॥ ಎಚ್ ಎಸ್ ಶ್ರೀಮತಿ	"ಸ್ತ್ರೀವಾದ" ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ
12	ಡಾ॥ ಎಚ್ ಎಸ್ ಶ್ರೀಮತಿ	"ಕನ್ನಡ ಮಹಿಳಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ" ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ
13	ಡಾ॥ ಎಚ್ ಎಸ್ ಶ್ರೀಮತಿ	"ದ ಸೆಕೆಂಡ್ ಸೆಕ್ಸ್" ಅಧ್ಯಯನ ಮಂಡಲ ಬೆಂಗಳೂರು
14	ಎಚ್. ದಂಡಪ್ಪ ಬಿ ಎಸ್ ಸುಮಿತ್ರಾಬಾಯಿ	"ಸುವರ್ಣ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆ" ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ ಕನ್ನಡ ಭವನ ಜೆ.ಸಿ. ರಸ್ತೆ ಬೆಂಗಳೂರು – 560 002